

3 De financiële analyse

De analyse is uitgevoerd in drie onderzoeksrichtingen, namelijk de financiële analyse, de analyse op het bezoek en op zwembadproducten en tot slot de analyse op de bedrijfsvoering. Over het algemeen geldt voor deze drie onderzoeksrichtingen een analytisch onderscheid in vaste patronen en structuren door diverse gesloten contracten. In ieder geval zijn het nauwelijks beïnvloedbare aspecten binnen de exploitatie. Daartegenover staan exploitatie aspecten die wel variabele zijn en door de bedrijfsvoering te beïnvloeden zijn. De financiële analyse van de drie zwemvoorzieningen is als eerste uitgevoerd.

3.1 De financiële splitsing

Vanwege het doel van het onderzoek is de financiële analyse gesplitst in vaste kosten en uitgaven aan kapitaallasten en kosten aan onderhoud en investeringen die nog geen uitgaven zijn, maar wel het exploitatietekort beïnvloeden. Deze splitsing is financieel relevant bij de politieke besluitvorming over de vraag of privatisering een alternatief is om bezuinigingen waar te maken die met de huidige beheervorm niet mogelijk zijn. Hierna volgt de uitwerking van een eventuele financiële splitsing.

Momenteel is de totale schuld van de twee³ zwembaden per januari 2014 afgerond op € 4,5 miljoen⁴. De gemiddelde uitgave aan kapitaallasten per jaar voor de twee zwembaden zijn € 290.000,- tot en met het jaar 2030. Vanaf dat jaar vervallen de kapitaallasten van zwembad De Watertoren, omdat de hoofdsom is afgelost. Daarna zijn de gemiddelde kapitaallasten per jaar voor MFC de Hardenberg afgerond € 170.000,- tot en met het jaar 2045. Op dat moment is de restant hoofdsom € 1.768.516,-. Deze restant hoofdsom wordt waarschijnlijk daarna opnieuw gefinancierd tegen nieuwe voorwaarden. Bovenop deze kapitaallasten zijn investeringen geraamd voor vervanging en groot onderhoud. Deze investeringen zijn opgenomen in het MeerjarenOnderhoudsPlan (MOP) voor een periode van 10 jaar. De gemiddelde onderhoudskosten en vervangingsinvesteringen zijn geraamd op € 120.000,- per jaar. Omdat het MOP een samengestelde prognose is van bevindingen volgens onderhoudsinspecties en aanbevelingen van leveranciers, wordt de prognose regelmatig geactualiseerd. Het is gebruikelijk dat eventueel niet direct noodzakelijke investeringen vooruitgeschoven worden tot de volgende inspectie. Opgeteld is de prognose dat de vaste kosten € 410.000,- per jaar bedragen voor de komende 10 jaar.

In de huidige situatie waarbij het beheer van de (twee) zwembaden door de gemeente wordt verzorgd, blijft deze kostenstructuur in stand. Het enige variabele aspect binnen deze structuur is de prognose van onderhoud en vervangingen. Het doorbreken van deze kostenpatronen biedt mogelijkheden om tegemoet te komen aan de politieke wens om de uitgaven aan de zwembaden terug te dringen. Dat doorbreken van patronen is in werkelijkheid het doorvoeren van fundamentele veranderingen op het onderdeel kapitaallasten. Wettelijk gezien kan zo'n vergaande verandering alleen tot stand komen als de gemeente bereid is om eventueel voor dat doel de eigendomsverhoudingen te wijzigen. Voor dit onderzoek is becijferd of het eventueel veranderen van eigendomsverhoudingen substantieel bijdraagt aan het terugdringen van de uitgaven. Of het voortbestaan van de zwembaden en de afhankelijkheid van overheidsgeld politieke agendapunten zijn bij de besluitvorming, blijkt uit de volgende paragraaf.

³ de restschuld van de Ringberg is € 12.836,-. Deze schuld wordt in 2013 afgelost en is niet betrokken in de berekeningen.

⁴ Deze hoofdschuld betreft de totale MFC De Hardenberg. Het zwembaddeel is niet exclusief bekend.

3.2 Verkennend financieel onderzoek

Bij de vraag of privatisering een geschikte methode is om de uitgaven aan de zwembaden terug te dringen, wordt niet altijd onderzocht of het voortbestaan van de zwembaden kosten effectiever kan verlopen. De hoogte van de kapitaallasten zijn contractueel bepaald via geldleningsovereenkomsten tussen de gemeente en een sectorbank⁵. Voor zwembad De Watertoren loopt een geldlening nog 16 jaar tot 2030, daarna is de schuld afgelost. De geldleningsovereenkomst voor de MFC de Hardenberg is 31 jaar en loopt nog door tot 2045. Daarna staat er nog een forse restant hoofdsom⁶ open. Door navraag bij dezelfde sectorbanken blijkt dat de totale actuele schuld van € 4,5 miljoen per januari 2014 voordeliger is te financieren dan in het verleden is afgesloten. Door dezelfde schuld voor een nieuwe periode van respectievelijk 16 en 30 jaar te herfinancieren, ontstaat een bijzondere situatie, die we als voordelig kwalificeren voor de gemeentelijke begroting. Na financiële verkenning blijkt dat de uitgaven aan kapitaallasten gemiddeld € 252.000 per jaar zijn. De gemeente ontvangt de restant hoofdsom van € 4,5 miljoen. Bovendien is de restant hoofdsom van de MFC de Hardenberg ook afgelost na 30 jaar. Benadrukt wordt dat voor dit verkennende financiële onderzoek ook dezelfde soort lineaire methodiek is aangehouden die momenteel geldt voor de lopende geldleningen. Wat dat betreft is de onderlinge vergelijking op basis van gemiddelden kosten per jaar een correcte vergelijkbare financiële meting.

Dit verkennende deel van het onderzoek illustreert dat met het doorbreken van vaste patronen de werkelijke uitgave enigszins dalen, maar dat de gemeente wel haar schulden kan terugdringen. Bekend is dat sectorbanken niet vrijwillig afstand doen van lopende geldleningen, maar zelfs als een aflossing ineens niet mogelijk is, heeft de gemeente wel enige financiële reserves gecreëerd.

3.3 Politieke financiële overwegingen

Deze methode van herfinancieren is uiteraard niet nieuw en is meerdere keren succesvol toegepast in situaties waarbij een gemeente te weinig middelen had om sportvoorzieningen in stand te houden of als geheel of gedeeltelijk te vervangen. In dit geval zijn de uitgaven nagenoeg constant gehouden en daalt de omvang van de gemeenteschuld. In ruil daarvoor staan de zwembaden niet langer meer op de balans van de gemeente. Politiek gezien is het van belang om voorwaarden te bepalen waaronder de zwembaden van eigenaar zouden mogen wisselen. Immers moet de gemeente bestuurlijk gezien zeggenschap houden over het voortbestaan van de zwembaden. Zelfs op exploitatieniveau behoort de gemeente inspraak te hebben op de publieke producten die een exploitant levert. Relevant is nog dat voor het overdragen van het bezit van de zwembaden wettelijke keuzemogelijkheden bestaan.

De gemeente kan bijvoorbeeld via een zakelijk recht eigendomsrechten claimen, indien een exploitant niet voldoet aan maatschappelijke, financiële of bestuurlijke voorwaarden van de gemeente. Wettelijk heeft de gemeente positionele verplichtingen omdat de gemeente de belangen behartigt van de lokale bevolking. Of de resultaten van dit verkennende onderzoek bijdragen aan een oplossing en daardoor een politieke toekomst heeft, komt terug als één van de opdrachtformuleringen voor privatisering.

⁵ sectorbanken zijn Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank

⁶ restant hoofdsom MFC de Hardenberg is per 2045 € 1.768.516,-